

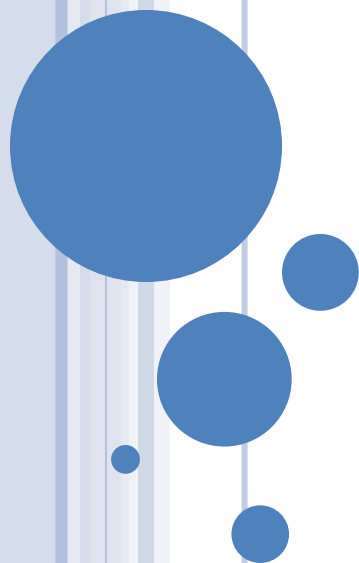
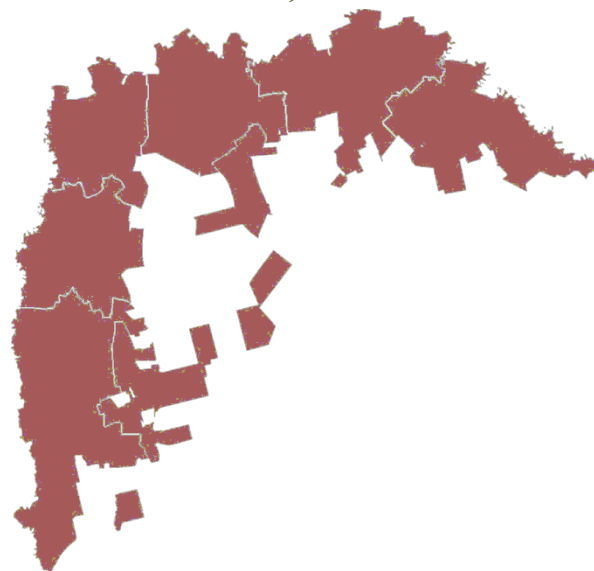
Ministerul Dezvoltării
Regionale și Construcțiilor

Agenția de Dezvoltare
Regională Sud

RAPORTUL DE IMPLEMENTARE A SDR SUD PENTRU ANUL 2016

Maria Culeșov, director ADR Sud

RAPORTUL DE IMPLEMENTARE A SDR 2016

- 1) Este primul raport de implementare a SDR 2016-2020;
- 2) Raportul este structurat pe obiective și măsuri;
- 3) Raportul trece în revistă activitățile realizate de ADR Sud în 2016.

RAPORTUL DE IMPLEMENTARE A SDR 2016

Domeniile de activitate a ADR Sud

**Managementul
Proiectelor**

**Planificare
Strategică și
programare**

**Comunicare,
Transparența și
vizibilitate**

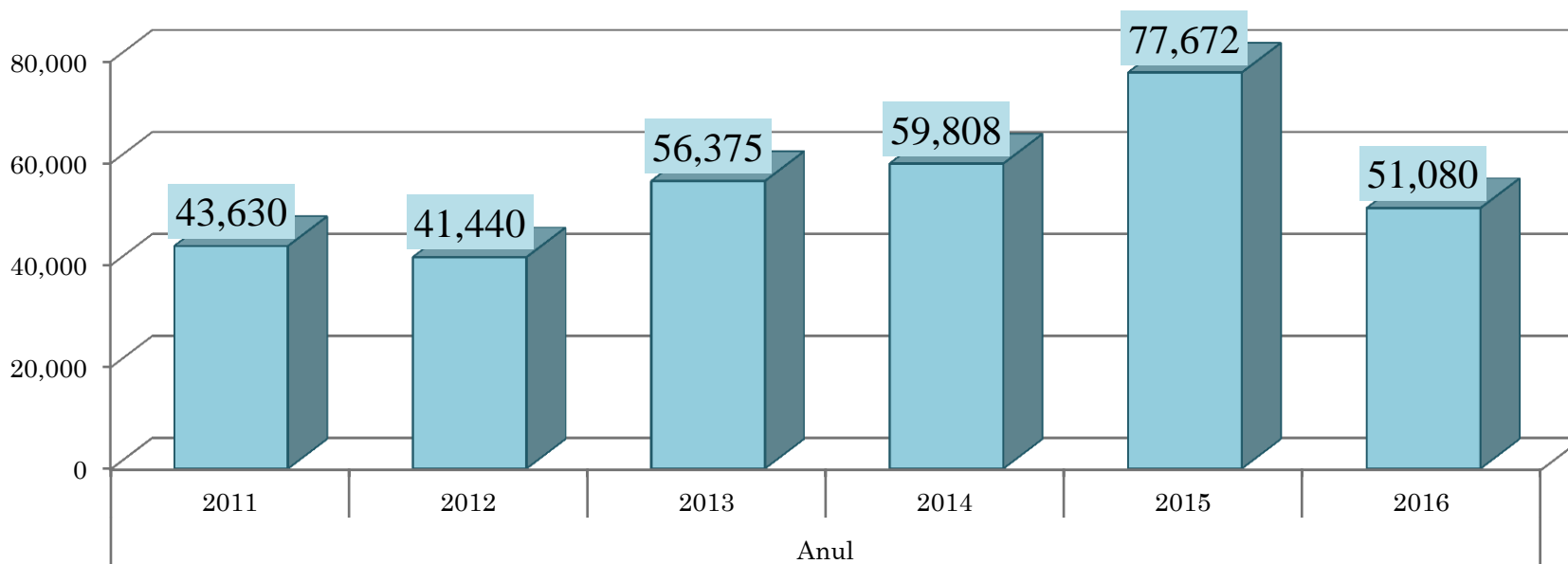
**Cooperare și
atrageră de
investiții**

Alte activități

MANAGEMENTUL PROIECTELOR

- În anul 2016 ADR Sud a implementat **6** proiecte, inclusiv **3** proiecte în valoare de **24,7** mln lei finanțate de partenerii de dezvoltare;
- ADR Sud în anul 2016 a valorificat **51,1** mln lei din FNDR.

Mijloace financiare alocate din FNDR (mii lei)

APROVIZIONARE CU APĂ ȘI CANALIZARE

MSPL Cahul

Proiectul: *Reabilitarea stației de tratare a apei din or. Cahul*

Costul total al proiectului: **10811,5 mii lei**

Valorificat în 2016: **10808,9 mii lei**

Sursa de finanțare: **GIZ**

Indicatori:

- **Reparația integrală a stației de tratare (sala de filtre, sala de reagenți și blocul administrativ)**
- **Recepția la terminarea lucrărilor desfășurată**

APROVIZIONARE CU APĂ ȘI CANALIZARE

MSPL Cahul

Proiectul: *“Construcția sistemului de canalizare în s. Roșu”*

Costul total al proiectului: **16040,5 mii lei**

Valorificat în 2016: **11916,7 mii lei**

Sursa de finanțare: **GIZ**

Indicatori:

- **22,3 km de rețea de canalizare;**
- **4 stații de pompare;**
- **Recepția la terminarea lucrărilor desfășurată.**

APROVIZIONARE CU APĂ ȘI CANALIZARE

Proiectul: ”*Construcția apeductului Filipeni-Romanovca*”

Costul total al proiectului: **5747,4 mii lei**

Valorificat în 2016: **599,1 mii lei**

Sursa de finanțare: **FNDR, Ambasada Poloniei**

Indicatori:

- **8,99 km de apeduct magistral**
- **4 rezervoare de apă**
- **Desfășurată recepția finală a proiectului cu transmiterea actului de predare – primire**

APROVIZIONARE CU APĂ ȘI DE CANALIZARE

MSPL Leova

Proiectul: “*Construcția apeductului central Leova-Iargara*”

Costul total al proiectului: **56657,6 mii lei**

Valorificat în 2016: **1942,0 mii lei**

Sursa de finanțare: **GIZ**

Indicatori:

- **Lansată elaborarea documentației de proiect**
- **Desfășurate 3 ședințe ale Comitetului Director Local(CDL)**

DRUMURI REGIONALE ȘI LOCALE

Proiectul: ”Reabilitarea drumului de importanță regională str. I. Spirin din or. Cahul”

Costul total al proiectului: **36583,2 mii lei**

Valorificat în 2016: **19345,3 mii lei**

Sursa de finanțare: **FNDR**

Indicatori :

- **Amenajarea drumurilor laterale.**
- **Curățarea canalelor de evacuare a apelor pluviale**
- **2,6 km de drum renovat la finalizarea proiectului**

MODERNIZAREA OBIECTIVELOR CULTURAL-TURISTICE DE IMPORTANTĂ REGIONALĂ

Proiectul: *„Reabilitarea zonei de odihnă și agrement „Lacul Sărat,, din or.
Cahul,,*

Costul total al proiectului: **13786,4 mii lei**

Finanțat în 2016: **2242,1 mii lei**

Sursa de finanțare: **FNDR**

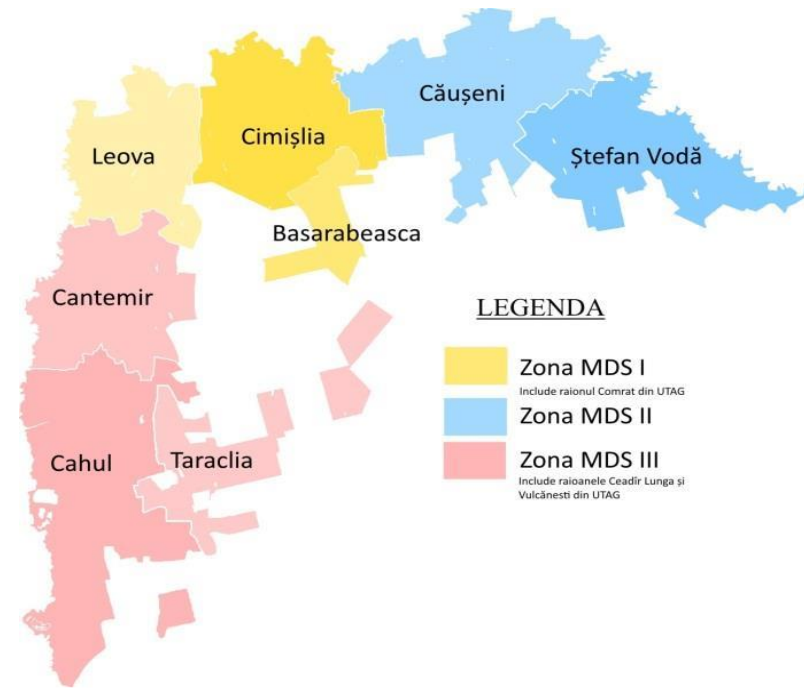
Indicatori:

- **Zona de odihnă ”Lacul Sărat” amenajată;**
- **Desfășurată recepția finală a lucrărilor .**

MANAGEMENTUL DEȘEURILOR SOLIDE

- **RDS** este împărțită în 3 zone de Management a Deșeurilor Solide (MDS), conform Strategiei de gestionare integrată a deșeurilor menajere solide în RDS. La recomandarea Ministerului Mediului zonele MDS 1 și 3 s-au extins, incluzând și raioanele din UTAG. Astfel, dacă inițial conform strategiei erau incluse 8 raioane, acum sunt 11 raioane.

- Pentru **zonele MDS 1 și 2** studiile de fezabilitate sunt elaborate cu suportul Agenției Cehe pentru Dezvoltare (ACD), beneficiar direct fiind Ministerul Mediului.
- În **zona MDS 3**, cu suportul GIZ a fost finalizat studiul de fezabilitate și Documentația de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM).

EFICIENȚA ENERGETICĂ A CLĂDIRILOR ȘI SPAȚIILOR PUBLICE

- Efectuat auditul energetic al clădirilor și identificată o listă de măsuri de EE a clădirilor din cadrul proiectelor *”Eficientizarea energetică a liceelor Constantin Spătaru și Lev Tolstoi din or. Leova”* și *”Eficientizarea energetică a liceului teoretic Matei Basarab din or. Basarabeasca”*.
- Derularea proiectului *”Eficientizarea energetică a spitalului raional Ștefan Voda”* a fost sistată, din cauza necesității unei reabilitări complexe a clădirii spitalului.
- Desfășurat un seminar regional pentru consultarea APL-urilor în elaborarea proiectelor în domeniul EE la care au participat peste **70** de persoane.

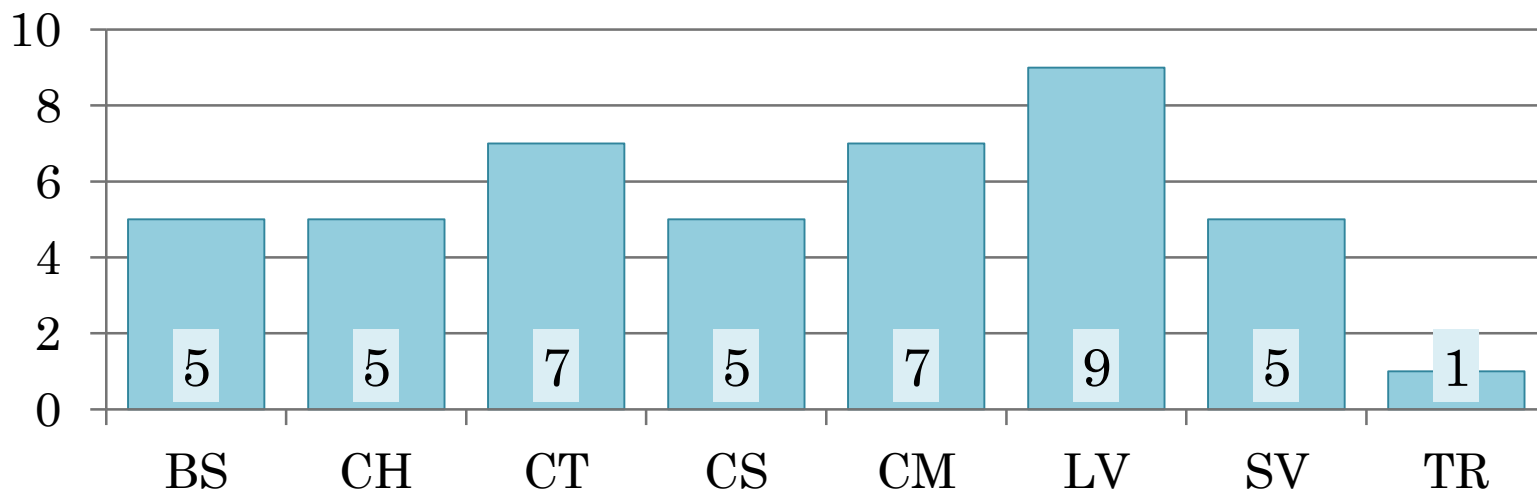

CONCURSUL DE PROPUNERI DE PROIECTE 2016

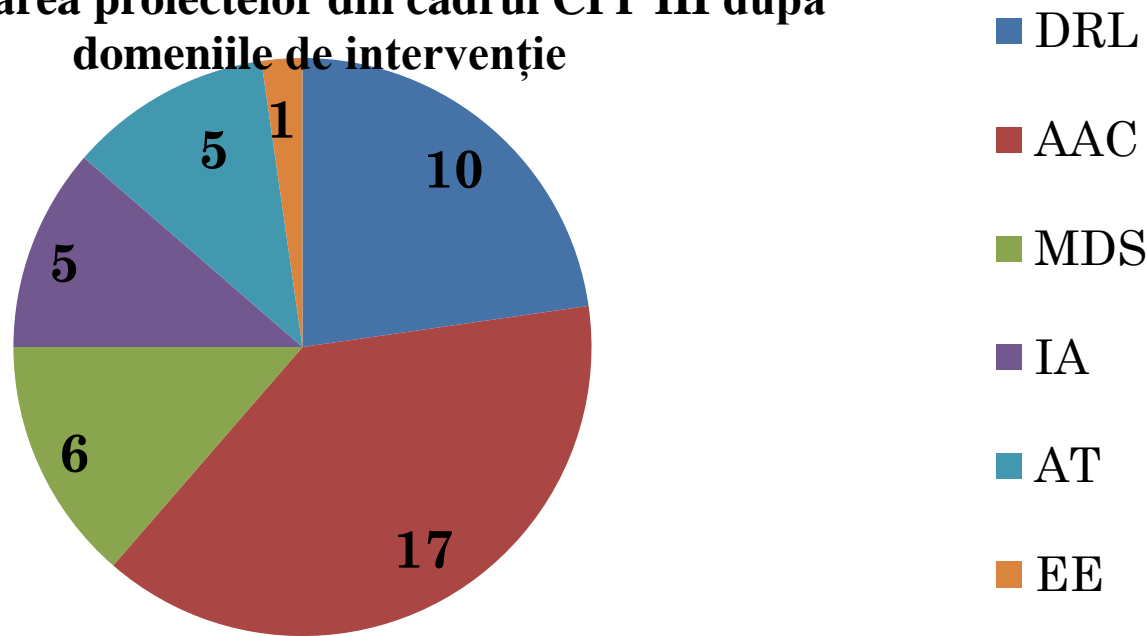
- **5** sesiuni de informare privind condițiile Concursei de Propuneri de Proiecte;
- **100** de note conceptuale depuse la prima etapă a CPP III;
- **84** de note conceptuale au fost aprobate de CRD Sud și înaintate spre următoarea etapă de selecție;
- **44** de propuneri de proiecte au fost identificate în urma etapelor de concurs și care au fost incluse în POR Sud 2017-2020;
- Realizată evaluarea tehnico-financiară a proiectelor de experți în domeniu;
- **29** de proiecte au fost votate de CRD Sud pentru a fi incluse în DUP;
- **10** proiecte au fost incluse în DUP 2017-2020;

CONCURSUL DE PROPUNERI DE PROIECTE 2016

Repartizarea proiectelor din cadrul CPP III după raioane

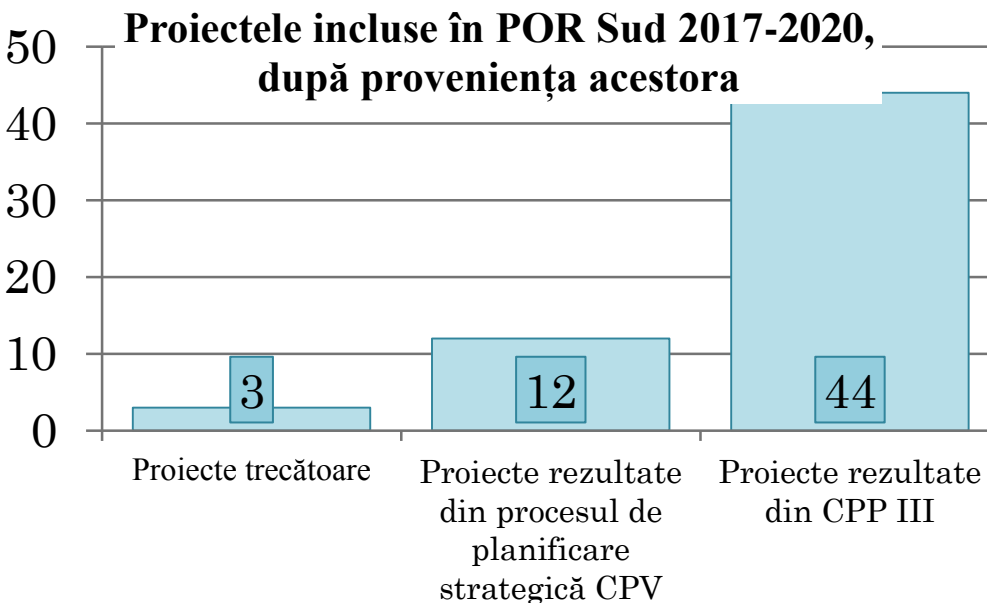

Repartizarea proiectelor din cadrul CPP III după domeniile de intervenție

PLANIFICARE STRATEGICĂ

- Elaborată și aprobată **SDR Sud 2016-2020** de către **CRD Sud**
- Elaborat **POR Sud 2017-2020**, care include 59 de proiecte, aprobate de **CRD Sud** în ședința din 12 octombrie 2016

PLANIFICARE STRATEGICĂ

- Elaborat și publicat ghidul turistic ”**Descoperă Regiunea de Dezvoltare Sud**”
- Elaborată și editată varianta succintă a **SDR Sud 2016-2020**

DESCOPERĂ REGIUNEA DE
DEZVOLTARE SUD

A NOASTRĂ

Regiunea de Dezvoltare Sud este o regiune unică prin monumente arhitecturale și istorice, bogată în tradiții și obiceiuri care perindă în timp ; activă prin implicarea cetățenilor în viața social - politică și culturală; prietenoasă prin conviețuirea pașnică de secole cu etnicii bulgari, găgăuzi, ruși, ucraineni; renumită prin coloritul peisagistic, podgorii și tradiții vitivinicole seculare.

PLANIFICARE STRATEGICĂ

Elaborat PRS în domeniul sporirii atractivității turistice

Realizari:

- Creat Grupul de Lucru Regional Sectorial în domeniul Turism;
- Desfășurate 2 ședințe a GLRS;
- Aprobat planul de acțiuni, viziunea și obiectivele de dezvoltare a sectorului;
- Aprobată varianta finală a documentului pentru desfășurarea consultățiilor publice

PLANIFICARE STRATEGICĂ

Lansat procesul de elaborare a **PRS în domeniul dezvoltării infrastructurii de afaceri**

Realizari:

- Creat GLRS pentru sectorul Infrastructura de Afaceri;
- Desfășurată 1 ședință a GLRS;
- Aprobata planul de acțiuni și structura documentului;
- Colectate date pentru analiza sectorului (BNS, APL, alți actori locali) ;
- ADR Sud a obținut suport în cadrul unui proiect finanțat din fondul pentru buna guvernare a Marii Britanii (DIFID);

COMUNICARE, TRANSPARENȚĂ ȘI VIZIBILITATE

189

Publicații în presa scrisă

75

Ieșiri la radiou

12

Ieșiri la TV

1

Ghid turistic

3

Evenimente organizate

COMUNICARE, TRANSPARENȚĂ ȘI VIZIBILITATE

245

Comunicate de presă publicate pe site-ul adrsud.md

84730

Vizitatori ai site-ului web adrsud.md

1

Site-ul adrsud.md modernizat

The screenshot displays the website for ADR Sud (Regional Development Agency South). The header includes the logo, navigation menu (DESPRE NOI, PRESA, PROIECTE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ, APLICARE PENTRU FINANȚARE, SUERD, CONTACTE), and search bar. The main content area features a large image of a building, a 'Noutăți' (News) section with articles, and a 'Bine ați venit' (Welcome) section with a photo of a woman.

ADR Sud
AGENȚIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ
COOPERARE PENTRU DEZVOLTARE

Română English

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI
CONSTRUCȚIILOR AL REPUBLICII MOLDOVA

Marti, 24 Ianuarie 2017

DESPRE NOI PRESA PROIECTE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ APLICARE PENTRU FINANȚARE SUERD CONTACTE Cuvinta cheie

ADR Sud
Regiunea de Dezvoltare Sud
Planuri, rapoarte și publicații
Planificare și programare regionala
Achiziții Publice
Legislație
Parteneri
Galerie multimedia
Istorie de succes
Ghid turistic al RDS
Explorați Regiunea Sud
Informații utile

Regiunea Sud

Noutăți

Germania va acorda Republicii Moldova 6 milioane de euro
23.01.2017 39

Agentia de Dezvoltare Regională Sud și ODIMM au incheiat un Acord de colaborare privind dezvoltarea in comun a unei economii competitive in Regiunea Sud
20.01.2017 475

121 milioane de lei sunt prevăzuți în Fondul Național pentru

Bine ați venit

4

500

Buletine informative

Actori regionali informați

NUMĂRUL 2, ANUL 2016

DEZVOLTARE REGIONALĂ

BULETIN INFORMATIV AL AGENȚIEI REGIONALE DE DEZVOLTARE SUD

Concursul Propunerilor de Proiecte de Dezvoltare Regională 2017—2020, în plină desfășurare

Începând cu data de 15 martie 2016, a fost dat startul Concursului pentru aplicarea proiectelor și programelor de dezvoltare regională, care vor fi finanțate din Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR) în perioada anilor 2016-2020.

Concursul are drept scop dezvoltarea economiei în regiuni, dezvoltarea infrastructurii regionale și locale, precum și modernizarea serviciilor publice pe întreg teritoriul țării.

În data de 3 mai 2016, la expirarea a 50 de zile de la lansarea oficială a celui de-al treilea Concurs Național al Propunerilor de Proiecte 2017-2020, cu finanțare din Fondul Național de Dezvoltare Regională, Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Sud și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a anunțat încheierea celei dintâi etape a concursului nominalizat.

Astfel, în perioada 15 martie-3 mai curent, la ADR Sud au fost depuse și înregistrate 100 note conceptuale elaborate de APL I și II în conformitate cu Obiectivele specifice stabilite în Strategia de Dezvoltare Regională Centru 2016-2020 și Programele regionale sectoriale.

La fazele etapei de depunere a notelor conceptuale, potrivit bilanțului generalizator efectuat de specialiștii secției Management proiecte din cadrul ADR Sud, a devenit clar că proiectele depuse în Regiunea de Dezvoltare Sud au acoperit următoarele domenii: infrastructura drumurilor, aprovizionarea cu apă și sanitație, dezvoltarea infrastructurii de afaceri, sporirea atractivității turistice și eficiența energetică a clădirilor publice.

De notat că repartizarea și ponderea proiecte-

Maria Culeșov, directorul ADR Sud: "Concursul din anul curent diferă de activitățile similare desfășurate în anii precedenți. Ne dorim un concurs în sensul adevărat al cuvântului. De aceea, punând accentele pe calitate, vom selecta doar proiecte viabile, care să răspundă necesităților cetățenilor, să sporească nivelul de trai în comune, orașe și să dezvolte Regiunea de Sud în întregime."

lor pe domeniul de intervenție în zona de sud a țării este următoarea:

- Infrastructura drumurilor regionale și locale - 29 de Note conceptuale
- Aprovizionarea cu apă și sanitație - 25 de Note conceptuale
- Managementul deșeurilor solide - 7 Note conceptuale
- Dezvoltarea infrastructurii de afaceri - 16 Note conceptuale
- Sporirea atractivității turistice - 13 Note conceptuale
- Eficiența energetică a clădirilor publice - 10 Note conceptuale.

Subiecte de interes în ediția curentă:

- Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a lansat Concursul Propunerilor de Proiecte 2017-2020
- Agenția Regională Sud oferă suport APL organizând sesiuni de informare în raioanele Ci-mișlia, Ștefan Vodă, Cahul, Cotenari, Teroci
- Vasile PETRENCO, membru CRD Sud: "Avem posibilități! Colaborează cu Agenția Regională de Dezvoltare Sud și implică-te în dezvoltarea Regiunii Sud va mai avea două Programe Regionale Sectoriale — în domeniul sporirii atractivității turistice și în domeniul infrastructurii de suport în afaceri
- Reprezentanții companiilor austriece "Posch+Partners" au pus bazele unei strălucite colaborări cu Agenția Regională de Dezvoltare Sud
- Rezultatele cooperării moldo-poloneze, evaluate în cadrul proiectului construcției apeductului Leova - Filipeni - Romanovca
- Consiliul Regional pentru Dezvoltare Sud a decis: 84 de note conceptuale sînt accesibile în etapa a II-a a Concursului Național al Propunerilor de proiecte

Cooperare pentru dezvoltare

Un alt proiect cu un impact socio-cultural este "Drumul de acces spre Muzeul memorial "Alexei Mateevici" din satul Zaim". Pentru acest proiect au fost efectuate cheltuieli în valoare de 1 520 004,02 de lei, bani alocați de FNDR.

În termen de 2 luni au fost executate lucrările de construcție a por-

țiunii de drum de 330 m, asigurând accesul către Casa - Muzeu "Alexei Mateevici". În rezultatul acestui proiect beneficiază localii din satul Zaim și turiștii naționali și internaționali. Al șaselea proiect este "Reparația capitală a drumului L510 Ștefan Vodă - Talmazna", cetățeni și mărțuri, s-a redus con-

DEZVOLTARE REGIONALĂ

Pagina 4

Regiunea de Dezvoltare Sud va mai avea două Programe Regionale Sectoriale — în domeniul sporirii atractivității turistice și în domeniul infrastructurii de suport în afaceri

În prezent, la Agenția de Dezvoltare Regională Sud se lucrează intens asupra elaborării a două Programe Regionale Sectoriale pentru Regiunea de Dezvoltare Sud - în domeniul sporirii atractivității turistice și în domeniul infrastructurii de suport în afaceri. Programe care urmează să stabilească și să traseze direcțiile de dezvoltare ale sectorilor menționate prin planificarea și programarea detaliată a intervențiilor pentru un orizont de timp previzibil, racordate la fișele naționale de dezvoltare, la politicile UE, și care vor contribui semnificativ la dezvoltarea Regiunii Sud și, implicit, la dezvoltarea Republicii Moldova în general.

În această ordine de idei, pe parcursul anului 2016, de către specialiștii Secției Planificare strategică și programare au fost întreprinse mai multe activități menite să faciliteze și să asigure analiza per ansamblu a situației în domeniul de referință și identificarea unei viziuni comune privind dezvoltarea turismului în regiune și a infrastructurii de afaceri.

Pentru a asigura un proces participativ și transparent în elaborarea Programelor Regionale Sectoriale, au fost create două grupuri de lucru regionale sectoriale pentru fiecare din domeniile vizate. În componența celorlora au intrat reprezentanți ai APL de nivel II din regiune, instituțiile centrale de resort - Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Ministerul Economiei,

urată completarea chestionarelor de evaluare a situației pe domeniile de referință, în teritoriul celor 8 raioane ale Regiunii de Dezvoltare Sud. Informația în cauză a permis, la următoarea etapă, evaluarea per ansamblu a situației turistice și economice în regiune.

La 30 noiembrie curent, Grupul de Lucru Regional Sectorial în domeniul sporirii atractivității turistice s-a întrunit pentru a identifica o viziune comună de dezvoltare a turismului în RDS pentru următorii ani.

Potrivit Aniei Donia, specialist în planificare strategică și programare la ADR Sud, responsabilă de domeniul turismului, după elaborarea proiectului Programului Regional Sectorial în domeniul sporirii atractivității turistice, documentul va fi dezbătut în cadrul audierii publice, care se planifică a fi organizată la începutul anului 2017. Ulterior,

În prezent, în vederea elaborării acestui document au fost desfășurate mai multe activități care au prut de analiza cadrului de reglementare și a cadrului instituțional, prezentarea planului de acțiuni în vederea elaborării PRS în domeniul sporirii atractivității turistice a Regiunii de Dezvoltare (RDS) Sud, descrierea și evaluarea potențialului economic al RDS. Infrastructura de suport în afaceri existentă și necesitatea de dezvoltare, stabilirea unei abordări unice în dezvoltarea infrastructurii de suport în afaceri.

La moment, potrivit lui Vasile Sidor, se lucrează la analiza sectorilor economice și la descrierea structurilor de sprijin în afaceri existente în RDS. Urmlătoarea etapă a GLRS în domeniul infrastructurii de suport în afaceri, potrivit responsabilului, este precizarea pentru luna ianuarie a anului viitor.

NUMĂRUL 3, ANUL 2016

DEZVOLTARE REGIONALĂ

BULETIN INFORMATIV AL AGENȚIEI DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD

Centrul de reședință al Regiunii de Dezvoltare Sud a găzduit cea de-a patra ediție a Festivalului Strugurelului

Festivalul Național al Strugurelului, organizat al patrulea an consecutiv, la finele lunii august, în orașul Cimășlia, a intrat în cea de-a 79 de aniversare din 18 raioane ale țării. Crescătorii de struguri au venit în centrul de reședință al Regiunii Sud să-și prezinte roada obținută, precum și să facă schimb de experiență.

La eveniment, alături de alte oficialități, înalți oaspeți și reprezentanți ai ambasadelor străine prezente în Republica Moldova, a participat și premierul Pavel Filip.

În mesajul adresat viticultorilor, premierul a menționat că munca și pasiunea cu care se cultivă struguri ne duc faima țării pe plan internațional. "Am fost binecuvân-

precum și despre tehnologiile utilizate în procesul de producere și păstrare a strugurilor. La sfârșitul, Pavel Filip împreună cu agricultorii și oaspeții festivalului s-au prins într-o horă de sărbătoare.

La Festivalul Național al Strugurelului au participat și experții de la Institutul de Viticultură și Vinificație din Chișinău, care au prezentat mai multe soiuri rare de struguri.

Cei mai mari strugure care fost adus la festival a câștigat trei lidograme și 800 de grame. În urma unei licitații acesta a fost vândut cu 2.300 de lei.

Totodată, șeful Executivului i-a îndemnat pe cultivatorii de struguri să-și continue activitatea, inclusiv prin implementarea noilor tehnologii, care sporește considerabil producția. Pavel Filip a reitrat

sprijinul Guvernului pentru agricultori în lansarea afacerii competitive în domeniul "Strugurele a devenit fundamental brandului de țară, iar sectorul vitivinicol este o ramură importantă a economiei naționale", a punctat prim-ministrul.

În cadrul evenimentului, premierul a discutat cu viticultorii despre condițiile capacitățile de cultivare a vișei de vie, Polonia.

COMUNICARE, TRANSPARENȚĂ ȘI VIZIBILITATE

Evenimente desfășurate în 2016

- Conferința regională "*Oportunitățile Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării 2016,,;*
- Ziua Dunării în RDS;
- Ziua Europei în RDS;
- Mediatizarea evenimentelor culturale din RDS pe site-ul ADR Sud ("Parada Florilor", "Festivalul Strugurelui", "iProsop", Festivalul internațional de folclor „Nufărul Alb", Festivalul " Nistrule , pe malul tău", Festivalul "Ion Popușoi")

COOPERARE ȘI ATRAGERE DE INVESTIȚII

1 conferință regională desfășurată, circa **70** participanți;

Subiecte abordate:

- Cooperarea transfrontalieră și programul transnațional pentru regiunea Dunării 2014-2020;
- Prioritățile de dezvoltare a RDS;
- Oportunități de dezvoltare a turismului și infrastructurii de afaceri în RDS;

COOPERARE ȘI ATRAGERE DE INVESTIȚII

- 1 protocol de intenție de colaborare ADR Sud – Regiunea de Planificare Zemgale, Letonia semnat;
- 1 proiect de AAC din POR Sud 2017-2020 depus pentru finanțare la ambasada Ungariei;
- 1 Portofoliu de proiecte în căutare de finanțare elaborat. Acesta include proiectele înaintate în CPP III ce nu vor obține finanțare din FNDR;
- A fost facilitat procesul de stabilire a parteneriatelor RDS -Regiunea de planificare Zemgale Letonia, astfel 14 APL-uri de nivelul I și II au inițiat parteneriate.

DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR ACTORILOR DE DEZVOLTARE REGIONALĂ

- **47 sesiuni** de instruire pe diverse domenii (Cooperare intercomunitară, Statistică regională, Managementul proiectelor);
- Circa **800 actori** din RDS instruiți;
- Dintre care circa **400** de reprezentanți ai APL-urilor și **33** membri ai CRD Sud;
- Preluarea bunelor practici prin intermediul a 3 vizite de studiu efectuate de specialiștii ADR Sud.

ȘEDINȚE ALE CRD SUD

Asigurat secretariatul CRD Sud:

- ❑ 3 ședințe ale CRD Sud organizate pe parcursul anului 2016
- ❑ 12 decizii aprobate de către CRD Sud printre care :
 - cu privire la aprobarea Strategiei de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020;
 - cu privire la stabilirea listei proiectelor prioritare, înaintate spre evaluare comisiei interministeriale;
 - cu privire la aprobarea listei proiectelor care vor fi incluse în POR

VĂ MULȚUMIM PENTRU ATENȚIE!

Adresa și date de contact:

bld. Ștefan cel Mare, 12, or. Cimișlia, Republica

Moldova, MD-4101

Tel.. +373 241 2 62 86

Fax. +373 241 2 62 86

Email: adrsud@gmail.com

web: www.adrsud.md

